

جرم زدایی در قوانین جزایی کنونی

مؤلف
میلاذ میوه یان

ویراستار
نوید رحیمی

انتشارات قانون یار

۱۳۹۷

سرشناسه	:	میوهیان، میلاد، ۱۳۷۰ -
عنوان قراردادی	:	ایران، قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	:	جرم‌زدایی در قوانین جزایی کنونی / مولف میلاد میوهیان؛ ویراستار نوید رحیمی.
مشخصات نشر	:	تهران: انتشارات قانون‌یار، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	:	۲۲۸ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۶۰۵۵-۷۵-۸
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. [۳۳۷] - ۳۴۸؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	:	جرم‌شناسی - ایران
موضوع	:	Criminology -- Iran
موضوع	:	حقوق جزا - ایران
موضوع	:	Criminal law -- Iran
موضوع	:	جرم و جنایت (فقه)
موضوع	:	(Crime Islamic law)
موضوع	:	جرم‌شناسی - جنبه‌های مذهبی - اسلام
موضوع	:	Criminology -- Religious aspects -- Islam
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۷/۲۹۰/۸۰۰ KMHR
رده بندی دیویی	:	۵۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۳۱۳۰

انتشارات قانون‌یار

جرم زدایی در قوانین جزایی کنونی

تألیف: میلاد میوهیان

ویراستار: نوید رحیمی

ناشر: قانون یار

ناظر فنی: محسن فاضلی

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۷

شمارگان: ۱۱۰۰ جلد

قیمت: ۳۸۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۰۵۵-۷۵-۸

مرکز فروش: تهران، میدان انقلاب، خ منیری جاوید، پلاک ۹۲

تلفن: ۶۶۹۷۳۹۶۰ کتابفروشی رسولی (چراغ دانش سابق)

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۱۳
سئوالات مطروحه در این اثر علمی:	۱۸
فرضیات مطروحه:	۱۸
بخش اول	۱۹
کلیات ..	۱۹
فصل اول: مفاهیم ..	۱۹
مبحث اول: تعریف جرم، جرم انگاری ..	۱۹
گفتار اول: مرئی جرم ..	۱۹
گفتار دوم: تعریف جرم انگاری ..	۲۰
گفتار سوم: تفاوت جرم انگاری و جرم زایی ..	۲۳
مبحث دوم: انواع جرم انگاری ..	۲۴
گفتار اول: جرم انگاری تقنینی ..	۲۴
الف) گسترش عنصر مادی ..	۲۵
ب) کاهش دامنه عنصر معنوی ..	۲۶
ج) ایجاد جرایم جدید ..	۲۷
د) جرم انگاری قصد مجرمانه ..	۲۸
و) جرم انگاری شروع به جرم ..	۲۹
گفتار دوم: جرم انگاری قضائی ..	۳۰
الف) جرم انگاری قضایی آشکار ..	۳۱
ب) جرم انگاری قضایی پنهان ..	۳۲
فصل دوم: پیشینه تاریخی جرم انگاری ..	۳۴
مبحث اول: پیشینه تاریخی جرم انگاری در اسلام و ایران ..	۳۴
گفتار اول: پیشینه تاریخی جرم انگاری در حقوق اسلام ..	۳۴

- گفتار دوم: پیشینه تاریخی جرم انگاری در حقوق ایران ۳۷
- مبحث دوم: پیشینه تاریخی جرم انگاری در سایر مکاتب ۴۰
- گفتار اول: مکتب اصالت سودمندی ۴۰
- گفتار دوم: مکتب عدالت مطلق ۴۲
- گفتار سوم: مکتب نئوکلاسیک ۴۳
- گفتار چهارم: مکتب اصالت تحصیل ۴۴
- گفتار پنجم: مکتب دفاع اجتماعی ۴۵
- بخش دوم** ۴۹
- نقش مستقیم و غیر مستقیم قانون به عنوان عامل جرم زا ۴۹
- فصل اول: نقش مستقیم قانون به عنوان عامل جرم زا ۴۹
- مبحث اول: جرم زایی ناشی از تباه و قانونی ارتکاب اعمال جرم گونه ۵۱
- گفتار اول: تأدیب اطفال و محجورین از راه جرم زایی ۵۲
- الف - محدوده تنبیه و تأدیب کودکان ۵۳
- ب - مبنا و علت اعطای اختیار تأدیب و تنبیه کودکان ۵۸
- گفتار دوم: پیامدهای اجتماعی سوء استفاده از این اختیار ۵۹
- الف: بالا بودن رقم سیاه بزهکاری در جرائم علیه اطفال ۵۹
- ب: بزه دیده - بزه کار ۶۱
- ج: بزه دیده - بزه دیده ۶۳
- مبحث دوم: جرم زایی در پرتو انتقال حق دادگستری به افراد عادی ۶۵
- گفتار اول: قتل در فراش ۶۶
- الف: فرآیند قانون گذاری ایران ۶۷
- ب: نظریه‌های توجیهی در وضع ماده ۶۳۰ ق.م.ا ۶۸
- ج: بررسی امکان جرم زایی ماده ۶۳۰ ق.م.ا ۷۱
- د: جرم زایی سیاست کیفری ایران در پرتو قتل‌های ناموسی ۷۴

گفتار دوم: قتل به تصور مهدورالدم بودن مقتول	۷۷
گفتار سوم: تفویض اختیار مبارزه با بزهکاری به اعضای جامعه	۸۱
فصل دوم: نقش غیر مستقیم قانون به عنوان عامل جرم زا	۸۲
مبحث اول: عدول از رژیم قانونی بودن حقوق کیفری	۸۳
گفتار اول: اصل قانونی بودن جرائم و مجازاتها در قانون اساسی ایران	۸۹
گفتار دوم: اصل قانونی بودن جرائم و مجازاتها در قوانین جزایی ایران	۹۱
الف) ماده ۵۰۰ قانون مجازات اسلامی	۹۴
ب) مواد ۵۰۷ و ۵۰۸ قانون مجازات اسلامی	۹۶
ج) ماده ۶۱۰ قانون مجازات اسلامی	۹۷
د) ماده ۶۳۸ قانون مجازات اسلامی	۹۸
مبحث دوم: امکان بزه دیده زانی قانون در پرتو عدول از اصل حمایت	۱۰۰
گفتار اول: نظریه‌های جرم شناسی و اتخاذ سیاست کیفری افتراقی در حمایت از زنان	۱۰۳
الف) نقش بزه دیده در فرآیند مجازات	۱۰۴
۱ - بزه دیده به عنوان رکن اساسی وضع ماقبل جنایی	۱۰۵
ب) معیارهای آسیب پذیری بیشتر افراد با تاکید بر عامل جنسیت	۱۰۹
ج) اتخاذ سیاست کیفری افتراقی در حمایت از زنان	۱۱۱
۱- جرم انگاریهای ویژه:	۱۱۲
۲ - تشدید کیفر بزهکاران به دلیل زن بودن بزه‌دهندگان	۱۱۴
د) آثار عدول از اصل حمایت	۱۱۶
۱- فقدان حمایت کیفری از زنان:	۱۱۶
۱- ۱) قتل زنان:	۱۱۷
۱- ۲) قطع عضو و جرح زنان:	۱۱۸
۲) امکان بزه‌دیده زایی قانون کیفری:	۱۱۹
گفتار دوم: خلاه قوانین کیفری در جهت حمایت از اطفال	۱۲۱
الف) بررسی چالشهای قانون حمایت از کودکان و نوجوانان	۱۲۲

- ۱) بررسی ماده ۷ قانون حمایت از کودکان و نوجوانان: ۱۲۳
- ۲) استثناء کردن والدین از تکلیف گزارش دهی کودک آزاری ۱۲۷
- ۳) بررسی ماده ۸ حمایت از کودکان و نوجوانان ۱۲۸
- ب) تدابیر معارض با اصل حمایت از اطفال در قانون مجازات اسلامی: ۱۳۲
- ۱- بزه دیدگی خاص اطفال و قصاص ناپذیری پدر در جرم فرزند کشی ۱۳۲
- مبحث سوم: پیش بینی مجازاتهای نامتناسب ۱۳۶
- ۴- معیار اول: معیارهای ارزیابی تناسب مجازات با جرم ۱۳۹
- الف) معیار صحت دارد ۱۳۹
- ب: معیار تناسب مبتنی بر فایده اجتماعی ۱۴۱
- ج: معیار اهمیت اجتماعی ارتكبی ۱۴۵
- د: نوع جرم و خصوصیات شخصی مجرم ۱۴۷
- و: معیار تقصیر بزه دیده ۱۴۹
- ه: معیار اهمیت نسبی جرائم ۱۵۰
- گفتار دوم: مبانی فلسفی ممنوعیت مجازاتهای نامناسب ۱۵۳
- مبحث چهارم: کاهش سن مسئولیت کیفری ۱۵۵
- گفتار اول: سن بلوغ ۱۶۱
- الف) سن بلوغ در قوانین موضوعه ۱۶۱
- ۱) اطفال ۶ تا ۱۲ ساله : ۱۶۳
- ۲) اطفال ۱۲ تا ۱۸ ساله ۱۶۳
- ب: سن بلوغ از دیدگاه فقهی ۱۶۶
- ج: سن بلوغ از دیدگاه اصول علمی ۱۶۹
- بخش سوم ۱۷۳**
- افزایش عناوین مجرمانه به عنوان عامل جرم زا ۱۷۳
- فصل اول: علل افزایش عناوین مجرمانه ۱۷۳

مبحث اول: جرم انگاری افراطی.....	۱۷۴
گفتار اول: قیم مآبی قانونی.....	۱۷۹
الف) قیم مآبی مطلق یا سخت.....	۱۸۱
ب) قیم مآبی نسبی یا نرم.....	۱۸۲
مبحث دوم: تعدد مراجع قانون گذار.....	۱۸۴
گفتار اول: مجمع تشخیص مصلحت نظام.....	۱۸۵
گفتار دوم: شورای نگهبان.....	۱۸۷
گفتار سوم: شورای عالی انقلاب فرهنگی.....	۱۸۹
گفتار چهارم: هیات عالی رزمی دیوان عالی کشور.....	۱۹۰
مبحث سوم: مفهوم انحراف.....	۱۹۳
گفتار اول: مفهوم انحراف.....	۱۹۳
گفتار دوم: وجه اشتراک در خنثی بزه، انحراف.....	۱۹۵
مبحث چهارم: ادغام حقوق کیفری.....	۱۹۷
گفتار اول: اختلاط مفاهیم جرم و گناه.....	۱۹۸
گفتار دوم: اخلاق گرایی قانونی.....	۲۰۰
مبحث پنجم: پذیرش کیفر به عنوان یگانه راه حل آسمانی ارزشهای اجتماعی.....	۲۰۴
فصل دوم: عواقب افزایش عناوین مجرمانه.....	۲۰۷
مبحث اول: خلع سلاح کیفری و از بین رفتن قبح اجتماعی.....	۲۰۸
مبحث دوم: ازدیاد عناوین مجرمانه بدون توجه به امکانات دستگاه قضایی.....	۲۱۱
گفتار اول: افزایش رقم سیاه بزهکاری.....	۲۱۲
گفتار دوم: وقفه در عملکرد دستگاه عدالت کیفری.....	۲۱۳
گفتار سوم: ازدیاد جمعیت کیفری زندان ها.....	۲۱۵
مبحث سوم: لطمه به آزادی های فردی و عدالت اجتماعی.....	۲۱۶
گفتار اول: خود کامگی مجریان عدالت کیفری و امکان سوء استفاده در اجرای قانون.....	۲۱۷
گفتار دوم: نوسان مفهوم عدالت.....	۲۱۸

- ۲۱۸ گفتار سوم : امکان سوء استفاده قوه مجریه
- ۲۱۹ مبحث چهارم: جرم زایی بالقوه حقوق کیفری
- ۲۲۰ گفتار اول : ایجاد شرایط مجرمانه در پرتو فرآیند برچسب زنی
- ۲۲۲ گفتار دوم: ایجاد شرایط مجرمانه در پرتو جرم انگاری برخی رفتار ها
- ۲۲۴ مبحث پنجم: تضعیف قدرت اخلاقی حقوق کیفری
- ۲۲۴ گفتار اول : ازدیاد عناوین مجرمانه در رابطه با موضوعات کم اهمیت
- ۲۲۵ گفتار دوم : ازدیاد عناوین مجرمانه بدون توجه به انتظارات عمومی
- ۲۲۹ نتیجه گیری و پیشنهادها
- ۲۳۷ فهرست منابع
- ۲۳۷ الف) کتب :
- ۲۴۱ ب) پایان نامهها:
- ۲۴۳ ج) مقالات:
- ۲۴۸ و): جزوات و تقریرات

پیشگفتار

قانون کیفری اصلی ترین رکن نظام کیفری به شمار می رود. دولتها از طریق قانون کیفری با مشخص نمودن محدوده های ممنوعه کیفری و پیش بینی ضمانت اجرای کیفری برای تجاوز کنندگان به این محدوده ها، در صدد هستند تا از شکل گیری پدیده مجرمانه پیشگیری نموده و یا حداقل آن را کاهش داده و تحت کنترل درآورند. بنابراین اگرچه وجود قانون کیفری برای یک جامعه امری ضروری است لیکن نمی توان تبعات ناشی از تصویب و اجرای آن را نادیده انگاشت. در بررسی این قانون کیفری که به دنبال مبارزه با بزهکاری است خود به یک عامل جرم زا تبدیل می شود و زمینه ها و شرایط ارتکاب جرم را فراهم می نماید. با بررسی قانون مجازات اسلامی متوجه می شویم که قانون به طور مستقیم و غیرمستقیم می تواند شرایط ارتکاب جرم را فراهم نماید. در موردی با تجویز قانونی ارتکاب اعمال جرم گونه و انتقال حق دادگستری به افراد عادی به طور مستقیم به یک عامل جرم زا تبدیل می شود. جرم زایی غیرمستقیم قانون مجازات اسلامی نیز در پر کردن عدول از رژیم قانونی بودن حقوق کیفری، عدول از اصل حمایت و تعیین ضمانت اجرای نامناسب و تقلیل سن مسئولیت کیفری افراد قابل مشاهده است. از سوی دیگر، دیدگاه قیّم مآبی قانون به عنوان اخلاق گرایی قانونی و ادغام مفاهیم بزه و انحراف، پذیرش مجازاتها به عنوان بهترین راه حل برای مبارزه با بزهکاری و سبب افزایش عناوین مجرمانه گردیده است که این خود به عنوان یک عامل جرم زا محسوب می گردد. وقتی قوانین کیفری انبوه شد و مجازاتها و رای ظرفیت حافظه انسان متعدد و زیاد شد یکدیگر را خنثی نموده و در نهایت بی معنی می شوند. افزایش عناوین مجرمانه نتیجه ای جز ازدیاد جمعیت کیفری زندانها، لطمه به آزادی های فردی و عدالت اجتماعی و جرم زایی بالقوه حقوق کیفری نخواهد داشت. قانون کیفری در سیاست جنایی به عنوان مهمترین ابزار از جایگاه ویژه برخوردار است. اصول سیاست کیفری هر کشور در حقوق کیفری موضوعه آن و

در میان قواعد و مفاهیم مندرج در آن انعکاس می‌یابد. هر قانونی کیفری با وجود تمامی مزایا و منفعتی که برای یک جامعه دارد، بدون تردید می‌تواند خطرساز و افزایش دهنده قدرت دولت باشد. شاید به کار بردن عبارت نقش قوانین کیفری در جرم‌زایی تا حد زیادی موجب شگفتی گردد و این سؤال را مطرح سازد که چگونه ممکن است قانون کیفری خود موجب ایجاد جرم‌زایی گردد؟ منتسکیو می‌گوید: «قنناد جامعه بر دو قسم است: اول هنگامی که توده مردم قوانین را مراعات نمی‌کنند؛ این درد، چاره پذیر است. دیگر، آن که قوانین توده مردم را فاسد می‌کند که این درد، درمانی ندارد؛ زیرا درد ناشی از خود درمان است». آنچه که در وهله‌ی اول یک امر بدیهی است این است که اعمال حاکمیت قضایی در هر جامعه‌ای بر عهده دولت است و دیگر دولت عدالت خصوصی و اعمال واکنش علیه جرم توسط افراد عادی گذشته است و کشف و پیگیری و تعقیب و مجازات مجرمین بر عهده دولتها می‌باشد و دیگر نمی‌توان افراد را به جای دولت در مبارزه با بزهکاری و اعمال مجازات بر علیه آنها نشانده؛ چرا که در این صورت قانون خود باعث ایجاد نافرمانی و هرج و مرج خواهد شد که اولین نتیجه حاصل از آن، در معرض تعرض قرار گرفتن حقوق و آزادی‌های تابعان قانون خواهد بود. قانون‌گذار کیفری ایران در مواد مختلفی از ق.م.ا. به افراد عادی نوعی مبارزه با بزهکاری را از طریق اعمال خشونت اعطا نموده و افراد در برخی مواقع به جای نظام عدالت کیفری نشانده تا خود عمل معیار با هنجارهای اجتماعی را کشف نموده و عدالت اجرا نمایند است. در بعضی مواقع نیز قانون با تجویز ارتکاب اعمال جرم گونه چه به طور صریح یا ضمنی امکان بزهکاری زایی قانون مجازات اسلامی را فراهم می‌نماید. اگر قانون‌گذار کیفری به یافته‌ها و واقعیت‌های جرم‌شناسی بی‌توجه باشد بسیاری از اصول بنیادین حقوق کیفری فراموش خواهند شد یا زیر پا گذاشته می‌شوند. از جمله این اصول اصل رژیم قانونی بودن حقوق کیفری و اصل حمایت از افراد است. از طرف دیگر یکی از ساز و کارهای مهم در عرصه‌ی سیاست جنایی، ساز و کار

جرم انگاری میباید. جرم انگاری یک فرآیند گزینشی است که موجب آن قانون گذار با در نظر گرفتن هنجارهای اجتماعی یا ضرورت دیگر، بر پایه مبانی نظری مورد قبول خود، رفتاری را ممنوع یا الزام آور می کند و برای حمایت از آن ضمانت اجرای کیفری که آخرین تهدید حقوقی است قرار میدهد. جرم انگاری یک رفتار موجب تجویز مداخله دولت و در مقابل آن تحدید قلمرو حقوق و آزادی های فردی می شود. لذا قبل از هر چیزی ضروری است که به تشریح مبانی توجیه کننده مداخله دولت پرداخت که در این صورت می توان به موجه بودن یا غیر موجه بودن برخی از اقدامات در زمینه جرم انگاری ها پی برد. همچنین به دلیل پرهزینه بودن و داشتن پیامدهای منفی مثل برخورد کیفری، قانون گذار باید بسیار محتاطانه به سمت استفاده از این ساز و کار گام بردارد زیرا قانون گذاری که بدون توجه به ضوابط و معیارهای جرم انگاری و واقعیت های موجود در جامعه افسار گسیخته و بی حد و مرز به جرم انگاری متوسل می شود، نه تنها موفق به کنترل و مهار بزه کاری نخواهد شد بلکه در نتیجه این امر با مشکلاتی از قبیل افزایش عناوین مجرمانه و در نتیجه گسترده حقوق کیفری روبه رو خواهد شد. بنابراین اگر قوانین کیفری متعدد باشند و با حقوق طبیعی و فطری انسانها هماهنگ نباشند، شهروندان از همه آن قوانین تمکین نمی کنند و عدم تمکین در مقررات کیفری نیز با ضمانت اجرای شدید همراه است که موجب عکس العمل متقابل جامعه نسبت به آنها می شود. بنابراین حتی الامکان باید کوشید که تدوین قوانین جزایی به عنوان آخرین راه حل باشد نه اولین راه حل و باید تنها به آن دسته از تخلفات ارتكابی که به وجدان عمومی شدیداً ضربه می زند و غیر قابل گذشت است، وصف مجرمانه داد و آنها را جرم تلقی کرد. برای اقدام به جرم انگاری مقنن باید شناخت کافی از ارزشهای جامعه به دست آورد. قانون باید آنچنان با واقعیت های اجتماعی، سنت ها، عملکردها و اعتقادات و عرف های جامعه هماهنگ باشد که افراد اجرای آن را تحمیل به خود ندانسته و بپذیرند که قانون مصوب برای رفاه، سعادت و

تکامل مادی و معنوی آنان وضع شده و نشانگر روشهای علمی زمان می باشد و باور کنند که اگر قانون هم وجود نداشت، باز هم عقل سلیم، منطق ساده بشری و اجرای عدالت واقعی ایجاب می کرد تا به همان ترتیب رفتار شود. ۱. بنابراین قانون گذار برای جرم انگاری، الزاماً باید اصول و معیارهایی را مدنظر داشته باشد، تا روند جرم انگاری و به تبع آن سیاست جنایی در رسیدن به اهداف خود با موفقیت روبه رو شود. در نیمه سده‌ی نخست عصر حاضر حقوق کیفری و نهادهای مختلف آن در اثر وقایع جنگهای اول و دوم جهانی و پیامدهای سیاسی آن برای حکومت‌های سبب این وقایع، به ابزارهای سرکوبگر علیه شهروندان تبدیل شد. جرم انگاری‌های فراوان و وسیع و از همه مهمتر اصل قانون مندی جرائم و مجازات‌ها با اعمال اصل قیاس و تمثیل در امور کیفری قوی‌اندیشه‌دار و دست قضاوت برای تعقیب و سرکوب هر عمل یا رفتاری که برای آن حکومتها خطر تلقی می گردید باز شد. در کل شدت مجازات‌ها و تنوع اعمال مجرمانه را می‌توان مهمترین بازتاب‌های جریان‌های سیاسی در عرصه سیاست جنایی و حقوق کیفری دانست. در ایران نیز به لحاظ افزایش روبه تزايد عناوین مجرمانه وضعیت بحرانی است. با نگاهی اجمالی به برخی از موارد - رایج می‌توان گفت که قانون گذار به هنگام تدوین قوانین جزایی گویا فراموش کرده که استفاده از - ربه کیفر باید به عنوان آخرین گزینه باشد و برعکس، آن را یگانه راه حل مشکلات جامعه تلقی نکرده و بدون توجه به ضوابط و معیارهای حاکم بر جرم انگاری حجم وسیعی از رفتارها را با جرم وارد سیاهه قوانین کیفری نموده است. مقنن متعاقب انقلاب اسلامی در صدد پیاده نمودن احکام و قوانین شرعی برآمده و بعضاً آنچه را که در فقه عنوان حرام داشت بدان وصف مجرمانه بخشیده و وارد مجموعه قوانین جزایی نموده و به کمک پاسخ‌های کیفری سرکوبگر و قهرآمیز در صدد

حاکم ساختن و اجرای ارزشهای مذهبی و مجبور نمودن تابعان حقوق کیفری به تبعیت از آنها برآمده است.

دریست سال اخیر در ایران، بیش از ۲۷۰ فقره مقرر کیفری از سوی مراجع مختلف تصویب شده که اگر به این مجموعه، ۱۱۳ رأی وحدت رویه هیأت عمومی دیوان عالی کشور و نیز مقررات کیفری فراوانی که از سوی شورای عالی انقلاب فرهنگی تصویب شده را اضافه کنیم عدد بزرگی را به خرد اختصاص خواهد داد. تصویب این همه مقررات کیفری با سیاست جنایی نوین به هیچ روی سازگار نیست. ۱ قانون گذار ما با هر ناهنجاری، کزروی و انحراف به سان بزه برخورد نموده و بدین توجه به اینکه باید برای این عناوین به دنبال پاسخهای اجتماعی بود بدانها وصف مجرمانه بخشد و بدین ترتیب موجب افزایش عناوین مجرمانه شده است. افزایش عناوین مجرمانه موجب است حالت ناهنجاری است، در چنین حالتی هیچ کس با اطمینان نمی داند که چه امری از نظر قانون گذار ممنوع اعلام گردیده است. وقتی که کشوری برای کاهش و یا حداقل ثابت نگه داشتن نرخ بزهکاری و جلوگیری از تکرار جرم و اصلاح و درمان مجرمین با تبعیت از اهداف سنتی مجازاتها به تحولات مستمر و دائمی در قوانین که عمدتاً در ارتقای توسعه دامنه جرائم و یا تشدید مجازاتهاست، اقدام نماید در این حالت نتیجه ای جز افزایش عناوین مجرمانه، انباشته شدن زندانها و افزایش و ایجاد هزینه های سنگین برای اجتماع دربر نخواهد داشت.

به نظر می رسد عدم توجه به واقعیتها و یافته های جرم شناسی و علوم جنایی و دگرگونی سریع و نامناسب قوانین کیفری تحت تأثیر انقلاب اسلامی و نفوذ آموزه های شرعی از طریق ترجمه صرف متون فقهی منجر به تصویب و وضع موادی در قانون مجازات گردیده است که

۱- حبیب زاده، محمد جعفر و نجفی ابرند آبادی، علی حسین و کلانتری، کیورث، تورم کیفری، عوامل و پیامدها، مجله

در بسیاری از موارد به طور مستقیم و غیرمستقیم منجر به جرم زایی قانون مجازات اسلامی شده است. از طرف دیگر افزایش عناوین مجرمانه سبب گردیده که قلمرو حقوق و آزادی‌های فردی و بنیادین بشر کاهش یابد و بالعکس قلمرو مداخله دولت افزایش یابد که نتیجه آن نارضایتی تابعان حقوق و ناکارآمدی عملکرد نظام عدالت کیفری می‌باشد. این مسائل باعث ایجاد شرایط مجرمانه و در نتیجه جرم زا بودن قوانین کیفری گردیده است. از این سو، پرداختن به این موضوع برای کمک به قانون‌گذار جهت تدوین قانون جامع و راهبردی و ارائه راهکارهایی جهت رفع ابهامات و برخی نقایص قانون‌گذاری ضرورت و اهمیت موضوع تحقیق را نمایان می‌سازد.

سئوالات مطروحه در این اثر علمی:

- (۱) آیا تدوین برخی قوانین توسط قانون‌گذار عنوان عامل جرم زا به حساب می‌آید؟
- (۲) آیا افزایش عناوین مجرمانه می‌تواند به جرم زایی منجر گردد؟

فرضیات مطروحه:

- (۱) تدوین قانون توسط قانون‌گذار بعضاً به عنوان یک عامل جرم‌زا است.
- (۲) افزایش عناوین مجرمانه می‌تواند به جرم زایی منجر گردد.